

14.4.2015

**LASIPALATSIN KORTTELI (AMOS ANDERSONIN TAIDEMUSEO)
ASEMAKAAVAN MUUTOSEHDOTUS (NRO 12298)**

Hankenro 0885_5
HEL 2014-011895

SISÄLLYS

**Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaluonnos
nähtävillä 23.2.–13.3.2015**

Viranomaisyhteistyö

– Tiivistelmät viranomaisten kannanotoista ja vastineet

Mielipidekirje

– Tiivistelmä mielipidekirjeestä ja vastine

Yhteenveto keskustelutilaisuudesta 24.2.2015

**Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) ja
Helsingin kaupungin neuvottelu 15.10.2014**

LIITE

Keskustelutilaisuuden 24.2.2015 muistio

14.4.2015

Mielipiteen tai muistutuksen esittäjät on ilmaistu koodein, kun kyseessä on yksityishenkilö. Koska henkilötietojen ja henkilörekisterin esittämistä avoimessa verkossa rajoittavat henkilötietolaki ja laki viranomais toiminnan julkisuudesta, ei koodien selitystä yksityishenkilöiden osalta ole julkaistu vuorovaikutusraportin internetversiossa.

Jäljennökset kaikista kannanotoista ja mielipiteistä (sekä koodien selitys) ovat nähtävissä Helsingin kaupungin kirjaamossa, käyntiosoite: Kaupungintalo, Pohjoisesplanadi 11–13.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä asemakaavaluonnosaineisto
nähtävillä 23.2.–13.3.2015

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja asemakaavan luonnosaineisto oli nähtävänä kaupungintalon ilmoitustaululla ja kaupunkisuunnitteluvirastossa 23.2.–13.3.2015 sekä viraston internetsivuilla. Suunnitelmaa koskeva yleisötilaisuus pidettiin 24.2.2015.

Viranomaisyhteistyö

Viranomaisyhteistyö on järjestetty neuvotteluihin ja tiedonvaihdon viranomaisten sekä suunnittelijoiden kesken. Kaikki esiin tulleet näkökohdat on sisällytetty asemakaavaan ja selostukseen.

Rakennusvalvontavirasto, kiinteistövirasto geotekninen osasto ja pelastuslaitos sekä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) eivät ole jättäneet lausuntoa asiasta. **Helen Oy** (17.3.2015) ilmoittaa, että sillä ei ole asiasta lausuttavaa. **Kiinteistöviraston tonttiosasto** (2.3.2015) on ilmoittanut että hanketta valmistellaan yhteistyössä varauksensaajan (varausehdot) kanssa ja asemakaavan muutoksesta ei ole tarkempaa lausuttavaa suunnittelun tässä vaiheessa.

Kaupunginmuseo (26.2.2015) toteaa, että se on laatinut asemakaavan suojelumääräykset yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Asemakaavan muutoksen suojelumääräykset vastaavat kaupunginmuseon Lasipalatsille ja Turun kasarmin huoltorakennukselle (vanha linja-autoasema) esittämiä suojelutavoitteita. Kaupunginmuseo on osallinen jatkosuunnittelussa niin asemakaavan muutoksessa kuin rakennuslupavaiheessakin.

Museovirasto (3.3.2015) on ilmoittanut, että Museoviraston ja maankuntamuseoiden välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti Helsingin kaupunginmuseo antaa lausunnon.

14.4.2015

Rakennusvalvontavirasto (11.2.2015) ilmoittaa, että kaupunkikuvaneuvottelukunta on antanut 11.2.2015 lausuntonsa Lasipalatsin suunnitelmaluonnoksista eikä se anna muuta lausuntoa tässä vaiheessa.

Vastine

Kaupunkikuvaneuvottelukunnan lausunnossa sekä viranomaisyhteistyössä rakennusvalvontaviraston kanssa esiintuodut asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä.

Rakennusvirasto (13.3.2015) kiinnittää huomiota lausunnossaan katurakenteen kantavuusvaatimuksiin ja rakenteiden tilantarpeeseen. Auki-
on suunnitelmat, rakenteet, tasaukset ja pinnoitteet ja niiden rajakohdat tulee sovittaa katualueiden suunnitelmiin yhteistyössä rakennusviraston kanssa. Pissarakenteiden sisäänkäynnin tulee sijaita kokonaan korttelialueella osana Pissarakenteiden kiinteistöä.

Rakennusvirasto on vuokrannut kiinteistövirastolta Lasipalatsin aukion ja rakennusvirasto on vuokrannut edelleen tapahtuma-alueen Mediakeskukselle ja terassit yrittäjille. Vuokrasopimukset irtisanotaan. Kesäkausi on viimeinen nykyisten terassien ja tapahtumien kausi. Keskustassa tarvitaan tapahtuma-aukioita. Alueen tulisi tulevaisuudessakin palvella tapahtumapaikkana.

Maanalaistilojen ilmanvaihto ja muut laitteet tulee suunnitella ja sijoittaa kaupunkikuvallisesti korkeatasoisesti. Niitä ei tule sijoittaa aukioille.

Vastine

Rakennusviraston lausunnossa esitetyt asiat ovat tulleet esille viranomaisyhteistyössä ja ne on otettu huomioon kaavoitustyössä.

Helsingin kaupungin ympäristökeskus (13.3.2015) toteaa lausunnossaan, että Lasipalatsin aukiolla on toiminut pitkään linja-autoasema. Lisäksi alueelle on tuotu täyttöaineksia. Siten on mahdollista, että aukionmaaperä voi olla pilaantunutta. Maanperän pilaantuneisuus tulee selvittää ja tarvittaessa pilaantunut maaperä on kunnostettava, ennen rakentamiseen ryhtymistä.

Vastine

Ympäristökeskuksen lausunto on otettu huomioon kaavoitustyössä.

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY

(11.3.2015) toteaa, että kaavamuutos ei edellytä vesihuollon lisäraken-

14.4.2015

---

tamista. Lasipalatsinaukiolla sijaitsee käytössä oleva yleinen seka-vesiviemäri, joka tulee huomioida kaavoituksessa ja alueen toteutuksessa.

Vastine

HSY:n lausunto on otettu huomioon kaavoitustyössä

Liikennevirasto (10.3.2015) toteaa lausunnossaan, että Pissararadan ratasuunnittelun edetessä suunnitelmissa on luovuttu Lasipalatsinaukiolle sijoittuneesta sisäänkäyntiyhteydestä. Siihen ei ole tarpeen enää varautua korttelin asemakaavassa.

Suojellun Vanhan linja-autoaseman eteläpään sijoittuvan yleisöhisiaulan ja sen sisäänkäyntien kaavamääräystä voisi tarkentaa siten, että Pissaran sisäänkäynti on mahdollista toteuttaa näkyvällä, mutta museoviranomaisten hyväksymällä tavalla suojeltavaan rakennukseen.

Liikennevirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta.

Vastine

Asemakaavaan on sisällytetty Pissararadan asemakaavan tämän vaiheen merkinnät ja määräykset. Selostuksessa todetaan, että Pissararadan suunnittelu tapahtuu Pissararadan asemakaavan ja suunnitelmien mukaisesti. Kaavallisena ohjeellisena varauksena aukion sisäänkäynti on tulevaisuuden mahdollisuus. Se on syytä poistaa, mikäli varsinaisessa Pissararadan asemakaavassa päädytään siihen.

Liikenneviraston lausunnossa esitetyt hissiaulan sisäänkäyntien tarvitsemat muutokset Vanhaan linja-autoasemaan on sisällytetty asemakaavaselostukseen.

Esitetyt mielipiteet ja vastineet

Kaavamuutoksen valmisteluun liittyen on asemakaavaosastolle saapunut sähköpostitse kaksi mielipidettä koskien osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa ja asemakaavan muutosluonnosta.

Mbar Oy (Mi 1) on lähettänyt (23.2.2015) muistion sen ravintolan ja ulkoterassin toiminnan kehittämistä ja jatkamista Lasipalatsinaukiolla. Yritys kuvaa ravintolan ja terassin toimintamallia, terassin nykytilannetta, ajatusta siirtymäajasta ja ehdottaa esisopimusta jatkosta ja työmaaikaisista väistötiloista. Mbar esittää myös tilojen korjaustarpeita ja ulkoterassin laajennus- ja kehittämis ehdotuksia.

14.4.2015

Vastine

Lasipalatsin kaikkien vuokralaisten tilapäiset terassirakennelmat aukiol-
la joudutaan purkamaan rakennustöiden käynnistyessä. Aukion tilan-
käyttö ja järjestelyt muuttuvat jatkossa siten, että aukion tilaa varataan
nykyistä useammalle toiminnalle ja tarpeelle. Aukiolle varataan yleisen
jalankulkuun ja oleskelun, vaihtuville tapahtumille ja uuden museon ul-
konäyttelyalueille. Tilaa tarvitsevat myös uudisrakennuksen kumpumai-
set kattoalueet valoaukkoineen sekä huolto- ja pelastusreittien sijoitta-
minen alueelle. Tämä takia nykyisen tyyppisille laajoille terassiraken-
nelmille apurakennuksineen ei enää jatkossa ole tilaa.

Ulkotarjoilualueet sisältyvät asemakaavaehdotukseen yhtenä aukion
toiminnoista. Alueiden sijoittuminen, laajuudet ja muut järjestelyt rat-
kaistaan asemakaavavaihetta seuraavassa Lasipalatsinaukion ja au-
kiota reunustavien tilojen suunnittelun yhteydessä.

Töölön kaupunginosat - Töölö ry (Mi 2) esittää (19.3.2015) Lasipa-
latsinaukion osan muuttamista historiapiustoksi puuistutuksineen ja
näyttelykuvineen (Yhdistys on myös lähettänyt 2.2.2015 tiedoksi samaa
asiaa koskevan Amos Andersonin taidemuseolle 12.6.2014 lähettä-
mänsä kirjeen). Yhdistys esittää myös Vanhan linja-autoaseman suoje-
lumerkinnän muuttamista merkinnäksi sr-1 sen arvon takia ja kumpujen
korkeuden rajoittamista. Pissarakennuksen yleisösisäänkäyntirakennus tulee
siirtää kokonaan Mauno Koivistin aukion alueelle. Aukion vanhat reu-
nakivet tulisi säilyttää asemakaavamääräyksen.

Vastine

Kaupunginmuseo on laatinut suojelumääräykset rakennusten arvojen
perusteella. Pissarakennuksen yleisösisäänkäyntirakennuksen sijaintia ei voi
teknisistä syistä ja kadunalaisten tilojen siirtää. Istutukset ratkaistaan
aukion suunnittelun yhteydessä. Mikäli yleisösisäänkäyntirakennus jää
toteuttamatta, alueella on tilaa mm. puuistutuksille. Tämä seikka on ku-
vattu asemakaavaselostuksessa. Istutukset mainitaan myös yleisesti
Lasipalatsinaukion asemakaavamääräyksessä. Istutukset ratkaistaan
aukion toteutussuunnittelun yhteydessä. Reunakivet ovat muuttuneet
useaan otteeseen vuosien saatossa eikä alkuperäistä geometristä
viuhkamuotoa ole enää jäljellä. Siksi niitä ei merkitä asemakaavaan.

14.4.2015

Yhteenveto yleisötilaisuudesta 24.2.2015

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavamuutosluonnosta ja rakennussuunnitelmaluonnoksia esittelevään tilaisuuteen osallistui 11 hankkeesta kiinnostunutta. Muutokseen suhtauduttiin yleisesti myönteisesti ja se nähtiin mahdollisuutena parantaa Lasipalatsin käyttöä ja aukion ilmettä. Museon uudet tilat, laajuus ja korkeus kiinnostivat. Lisäksi aukion käytännön järjestelyt, aukion pintamuodot, aukion talvikunnossapito, jalankulkureittien sulanapito, jätehuoltojärjestelyt sekä pintamateriaalit ja kasvillisuus keskusteluttivat.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) ja Helsingin kaupungin neuvottelu 15.10.2014

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen taholta kysyttiin, mikä vaikutus museon pohjoispäähän tulevalla sisäänkäynnillä on Lasipalatsin sisätiloihin. Kaupunkisuunnitteluviraston taholta todettiin, että tilarakenne säilyy muuten lähes ennallaan. Museoon tulee hissit alakerran näyttelytiloihin.

Kaupunginmuseon taholta todettiin, että Lasipalatsin arkadin käytävälinjaa ei saa katkaista. Esimerkiksi hissit ja portaat tulee sovittaa siten, että linja säilyy ja rakennuksen suojelutavoitteet täyttyvät.

Kaupunginmuseon taholta haluttiin tarkennuksia kaavan yhteydestä Pisararataan. Toivottiin ettei keskusta-asemalle johtavat liukuportaat tarvitsisi erillistä maanpäällistä rakennelmaa. Kaupunkisuunnitteluviraston taholta todettiin, että museon ja Pisara-radon kaavat edistyvät erillisinä hankkeina, mutta molemmissa otetaan ristikkäiset seikat huomioon. Hankkeet myös etenevät eri aikataulussa, joten museohankkeessa tulee huomioida liukuportaiden sijoitteluvaihtoehdot. Lasipalatsin korttelin asemakaavan Pisara-merkinnät ovat ohjeellisia, koska Pisarasta on viireillä oma asemakaava ja hankesuunnittelu.

**LASIPALATSIN KORTTELI (AMOS ANDERSONIN TAIDEMUSEO)
ASEMAKAAVAN MUUTOS****Paikka:** esittelytila Laituri**Aika:** 24.2.2015 klo 17-19**Kaupunkisuunnitteluvirastosta läsnä:**

Ilpo Forssén, projektipäällikkö
Suvi Hokkanen, teknistaloudellinen suunnittelija
Maija Mattila, vuorovaikutussuunnittelija

Muita hankkeeseen liittyviä tahoja:

Freja Ståhlberg-Aalto, JKMM Arkkitehdit
Kai Kartio, Amos Andersonin taidemuseon johtaja
Henrik Johansson, Fastighets Ab Glaspalatset i Helsingfors - Helsingin Lasipalatsi Oy:n toimitusjohtaja
Jussi Lindberg, Liikennevirasto, projektipäällikkö
Eero Kiljunen, Haahtela-rakennuttaminen, projektinjohtaja

Osallistujia: 11 henkilöä**Tilaisuuden kulku**

Tilaisuuden aluksi Ilpo Forssen esitteli kaavamuutoksen taustaa ja pääsisältöä. Arkkitehti Freja Ståhlberg-Aalto arkkitehtitoimisto JKMM:stä esitteli Amos Anderssonin museon rakennussuunnitelmia. Henrik Johansson esitteli uuden perustettavan kiinteistöyhtiön roolia ja Kai Kartio uuden taidemuseon toiminta-ajatusta.

Tilaisuudessa esitetyjä mielipiteitä ja kysymyksiä:

- Onko aukion piha-alue tulevaisuudessa lumeton ja onko se mahdollista pitää sulana - tulee-ko sinne lämmitysjärjestelmä?
- Piippu on tarkoitus säilyttää, mutta miten se on mahdollista säilyttää rakentamisen aikana?
- Mitä materiaaleja aukiolla olevat kumpareet ovat?
- Näyttelytilat näyttävät kuvissa aika matalilta. Mikä seinäkorkeus on itse näyttelytilassa?
- Aukion pinta on nykyisin hyvin kalteva ja terassit on jouduttu porrastamaan. Tasataanko aukion pintaa jotenkin? Miten jätehuolto Lasipalatsiin järjestetään? Tuleeko se maan alle?
- Näyttäisi siltä, että mitään pysyvää kasvillisuutta aukiolle ei näyttäisi tulevan.
- Toimiiko savupiippu jollain tavalla ilmanvaihtokanavana?
- Mistä rakennustyöt alkavat? Kaivetaanko ensimmäisenä aukiota?
- Miten museo työllistää? Kuinka paljon syntyy työpaikkoja? Minkä verran niitä on tällä hetkellä?